

Tutkinnon perusteet

Liikenneopetusalan erikoisammattitutkinto luonnos

OPETUSHALLITUS
UTBILDNINGSTYRELSEN

Liikenneopetusalan erikoisammattitutkinto luonnos

Tutkinnon suorittaneen osaaminen

Tutkinnon suorittanut osaa toimia liikenneopetusalan asiakaspalvelutehtävissä sekä suunnitella ja toteuttaa ajokorttiopetusta liikenneopettajana. Hän hallitsee pakollisten sekä valitsemiensa valinnaisten tutkinnon osien tiedot ja taidot. Tutkinnon suorittanut osaa suunnitella ja toteuttaa opetuksen liikenneturvallisuutta edistäen ja asiakkaan tarpeiden mukaisesti sekä hallitsee tehtäväänsä liittyvät säännökset.

Työtehtäviä, joissa tutkinnon suorittanut voi toimia

Tutkinnon suorittanut voi työskennellä liikenneopettajana haettuaan ajokorttisäädösten mukaisen liikenneopettajaluvan autokouluissa, ammattiopistoissa, Puolustusvoimissa. Tutkinnon suorittanut voi toimia liikenneopettajana ajokorttiin tähtäävässä koulutuksessa, ajokokeen vastaanottajana, kuljetusalan ammattipätevyyskouluttajana tai opetustoimesta vastaavana johtajana.

Riippuen valitsemistaan valinnaista tutkinnon osista, tutkinnon suorittanut voi toimia nuorten liikennekasvatuksen kouluttajana sekä ekologisen liikkumisen asiantuntijana sekä ajoa avustavien laitteiden, verkottuneen ja automatisoituneen liikenteen asiantuntijana. Hän voi toimia myös asiantuntijana muissa tieliikenneopetusalan yrityksissä tai liikenneturvallisuusalan organisaatioissa.

Perusteen nimi	Liikenneopetusalan erikoisammattitutkinto luonnos
Määräyksen diaarinumero	OPH-1234-2024
Tutkintonimikkeet	Liikenneopettaja (null)
Pdf luotu	15.05.2024

Sisältö

1. Tutkinnon muodostuminen.	1
2. Tutkinnon osat.	3
2.1. Autokoulutoimintojen hoitaminen, 40 osp.	3
2.2. Liikenneopettajana toimiminen, 80 osp.	6
2.3. Moottoripyöräopettajana toimiminen, 30 osp.	12
2.4. Kuorma- tai linja-autonkuljettajien opettajana toimiminen, 30 osp.	15
2.5. Ajokokeen vastaanottajana toimiminen, 30 osp.	17
2.6. Ammatillisen kuljettajakoulutuksen opetustehtävät, 40 osp.	20
2.7. Kuljetusalan ammattipätevyyskouluttajana toimiminen, 30 osp.	24
2.8. Opetustoiminnan johtaminen ja yrittäjyys, 30 osp.	27
2.9. Ekologisen liikkumisen sekä autonomisen liikenteen asiantuntijana toimiminen, 30 osp.	29
2.10. Nuorten liikennekasvatuksen ja AM120:n opettajana toimiminen, 30 osp.	32

1. Tutkinnon muodostuminen

Liikenneopetusalan erikoisammattitutkinnossa on kaksi pakollista tutkinnon osaa sekä 10 valinnaista tutkinnon osaa. Tutkinnon suorittaakseen on opiskelijan suoritettava kaksi pakollista tutkinnon osaa, yhteensä 120 osaamispistettä, lisäksi valinnaisista tutkinnon osista vähintään 60 osaamispisteen verran. Näistä muodostuu Liikenneopetusalan erikoisammattitutkinto, yhteensä 180 osaamispistettä.

Ajo-oikeutta sekä ammattipätevyysopetusta koskevien tutkinnon osien osalta liikenneopettajan työ on luvanvaraista, josta säädetään ajokorteista annetuilla säädöksillä. Opiskelijan suoritettua tutkinnon ensimmäisen osan hyväksytysti, koulutuksen järjestäjä myöntää hänelle opetusharjoitteluluvan. Silloin voi aloittaa liikenneopettajan työn opetusharjoittelun. Tutkinnon osien: Liikenneopettajana toimiminen, Moottoripyöräopettajana toimiminen, Kuorma- tai linja-auton kuljettajien opetuksen toteuttaminen, Kuljetusalan ammattipätevyyskouluttajana toimiminen ja Nuorten liikennekasvatuksen ja AM120:n opettajana toimimisen suorittaminen edellyttää koulutuksen järjestäjän myöntämää harjoittelulupaa tai voimassa olevaa, ajokorttisäädösten mukaista liikenneopettajalupaa, joka oikeuttaa opettamaan kyseistä ajokorttiluokkaa. Koulutuksen järjestäjä voi myöntää opetusharjoitteluluvan em. tutkinnon valinnaisiin osiin silloin kun tutkinnon osa liikenneopettajana toimiminen on suoritettu ja tutkintokoulutus on aloitettu valittuun, edellä mainittuun, valinnaiseen tutkinnon osaan.

Ennen tutkinnon osan Kuljetusalan ammattipätevyyskouluttajana toimiminen suorittamista tulee edeltää joko tutkinnon osa Ammatillisen kuljettajakoulutuksen opetustehtävät tai tutkinnon osa Kuorma- tai linja-auton kuljettajien opetuksen toteuttaminen.

Opetusharjoittelusta ja liikenneopettajaluvasta säädetään ajokorteista annetuilla säädöksillä.

PAKOLLISET TUTKINNON OSAT 120 OSP
Autokoulutoimintojen hoitaminen, 40 osp
Liikenneopettajana toimiminen, 80 osp
VALINNAISET TUTKINNON OSAT 30-60 OSP
Moottoripyöräopettajana toimiminen, 30 osp
Kuorma- tai linja-autonkuljettajien opettajana toimiminen, 30 osp
Ajokokeen vastaanottajana toimiminen, 30 osp
Ammatillisen kuljettajakoulutuksen opetustehtävät, 40 osp
Kuljetusalan ammattipätevyyskouluttajana toimiminen, 30 osp
Opetustoiminnan johtaminen ja yrittäjyys, 30 osp
Ekologisen liikkumisen sekä autonomisen liikenteen asiantuntijana toimiminen, 30 osp
Nuorten liikennekasvatuksen ja AM120:n opettajana toimiminen, 30 osp
VALINNAISET TUTKINNON OSAT 0-30 OSP
Tutkinnon osa tai osia toisesta ammatillisesta perustutkinnosta, ammattitutkinnosta tai erikoisammattitutkinnosta 5-30 osp
<i>Liikenneopettajan erikoisammattitutkintoon voidaan sisällyttää tutkinnon osa tai osia muusta perus-, ammatti- tai erikoisammattitutkinnosta.</i>
Paikallisiin ammattitaitovaatimukseen perustuva tutkinnon osa 5-30 osp
<i>Tutkinnon osa tai osat sisältävät työelämän paikallisten tarpeiden mukaista osaamista, joka soveltuu useamman kuin yhden työpaikan tarpeisiin. Koulutuksen järjestäjä nimeää tutkinnon osan työelämän toimintakokonaisuuden pohjalta ja määrittää sille laajuuden osaamispisteinä. Koulutuksen järjestäjä määrittelee ammattitaitovaatimukset ja osaamisen arvioinnin vastaavasti kuin ammatillisissa tutkinnon osissa.</i>

2. Tutkinnon osat

2.1. Autokoulutoimintojen hoitaminen, 40 osp

Ammattitaitovaatimukset

Opiskelija osaa:

- toteuttaa asiakaspalvelutilanteiden hoitamisen ja neuvonnan
- kuljettajaopetukseen ja -tutkintoihin liittyvät säädökset ja määräykset
- ajo-oikeuteen tähtäävän opetuksen suunnittelun
- autokoulussa käytettävien välineiden ja ohjelmistojen käyttämisen
- toteuttaa ajo-opetuksen henkilöautolla
- toteuttaa ryhmän opettamisen
- oman ammattitaidon kehittämisen

Arviointi

Asiakaspalvelutilanteet.

Toteuttaa asiakaspalvelutilanteiden hoitamisen ja neuvonnan	
Opiskelija	
Hyväksytyn suorituksen kriteerit	<ul style="list-style-type: none">• toimii sujuvasti erilaisissa asiakaspalvelu- ja vuorovaikutustilanteissa• ottaa työssään huomioon kulttuurilliset erot ja kohtelee asiakkaita tasapuolisesti• toimii asiakassuhteita edistävästi• toimii rakentavasti reklamaatio- ja konfliktitilanteissa• ohjaa asiakasta autokoulussa tarjottavien palveluiden hankkimiseen• toimii työtehtävissään henkilö-, liike- ja ammattisalaisuuksiin liittyvää vaitiolovelvollisuutta noudattaen• huomioi toiminnassaan tietosuoja- ja tietoturvamääräykset• palvelee asiakasta sujuvasti suomen tai ruotsin kielellä• palvelee asiakasta tyydyttävästi vähintään yhdellä vieraalla kielellä• toimii tehtävissään eettisesti oikein.• varmistaa että asiakas on ymmärtänyt saamansa informaation• selvittää asiakkaan koulutustarpeet• tarjoaa ja myy autokoulun koulutustuotteita ja palveluita• kertoo asiakkaalle palveluihin kohdistuvat kustannukset• käyttää viestintään liittyviä digitaalisia palveluita

Kuljettajaopetukseen liittyvät säädökset.

Kuljettajaopetukseen ja -tutkintoihin liittyvät säädökset ja määräykset.	
Opiskelija	
Hyväksytyt suorituksen kriteerit	<ul style="list-style-type: none">• ohjaa ja opastaa vaadittavat vähimmäisopetusmäärät• neuvoo ymmärrettävästi eri ajoneuvoluokkien oppilaaksi pääsyn edellytyksiin liittyvissä kysymyksissä• neuvoo asiakasta oikein ja asianmukaisesti ajokieltoon liittyvissä ja ajo-oikeuden muutoksiin liittyvissä kysymyksissä• löytää asiakaspalvelutilanteessa keskeiset säädökset apukeinoja käyttäen• kertoo asiakkaalle asiakkaan ja autokoulun välisen sopimuksen sisällön ymmärrettävästi• tekee oikein oppilashallinnon tehtävät, kuten opetukseen ja oppilaisiin liittyvät kirjaukset• täyttää oppilasta koskevat asiakirjat asianmukaisesti sekä tuntee vaadittavat asiakirjojen täytön menettelytavat• neuvoo asiakasta oikein ja asianmukaisesti kuljettajatutkintoon tarvittavista asiakirjoista sekä teoria- ja ajokokeen ajanvarauksesta• käsittelee henkilötietoja henkilötietolainsäädännön mukaisesti• tunnistaa oman toimialan keskeiset tietosuojan ja kyberturvallisuuteen liittyvät säännökset ja osaa soveltaa niitä toimintaympäristössään• käyttää opiskelijahallintojärjestelmiä

Opetuksen suunnittelu ja toteuttaminen.

Ajo-oikeuteen tähtäävän opetuksen suunnittelu	
Opiskelija	
Hyväksytyt suorituksen kriteerit	<ul style="list-style-type: none">• tekee toteuttamiskelpoisia ja pedagogisesti perusteltuja suunnitelmia ryhmän opettamiseksi• tekee pedagogisesti perusteltuja suunnitelmia ajo-opetuksen toteuttamiseksi• suunnittelee opetusta käyttäen didaktisesti perusteltuja monipuolisia menetelmiä ja havainnollistamiskeinoja• ottaa opetuksen suunnittelussa huomioon keskenään eritasoiset oppilaat sekä aikataulutuksen• ottaa huomioon AM/121- ja B-luokan opetuksen eroavaisuudet• tekee suunnitelmat siten, että työ- ja liikenneturvallisuus on otettu huomioon

Autokoulussa käytettävien välineiden ja ohjelmistojen käyttäminen.	
Opiskelija	
Hyväksytyt suorituksen kriteerit	<ul style="list-style-type: none">• käyttää sähköisiä tiedonhaku- ja viestintävälineitä sujuvasti• valitsee luotettavat tietolähteet• varustelee ajoneuvon erilaisia asiakkaita varten• käyttää autossa kuljettajan ja opettajan käytettäväksi tarkoitettuja laitteita tarkoituksenmukaisella tavalla• käyttää tavallisimpia tietoteknisiä laitteita ja opettajan käyttöön tarkoitettuja sovelluksia sujuvasti• käyttää opetuksen tueksi tarkoitettuja laitteita monipuolisesti• tunnistaa työssään tekoälyn soveltamismahdollisuuksia• tunnistaa työssään tekoälyn virheellisen toiminnan

Ajo-opetuksen toteuttaminen henkilöautolla.	
Opiskelija	
Hyväksytyt suorituksen kriteerit	<ul style="list-style-type: none"> • toimii liikenneopettajan harjoittelussa edellytettävien työturvallisin taidoin • toteuttaa opetusta liikenneturvallisuutta edistävästi • toimii liikennesääntöjen ja opetussuunnitelman mukaan sisällöllisesti oikein suunnittelemassaan ajassa • ottaa huomioon oppilaan aiemman osaamisen ja muuttaa tarvittaessa omaa opetustaan • valitsee oppimistavoitteisiin didaktisesti perustellun liikenneympäristön • toimii eettisesti oikein • hallitsee opetustilanteissa opetettavat sisällöt tilanteisiin nähden riittävän hyvin • puuttuu tarvittaessa oppilaan toimintaan vaaratilanteen välttämiseksi • havainnoi ja arvioi oppilaan toimintaa sekä antaa tilanteeseen nähden sopivaa palautetta • merkitsee toteuttamansa opetuksen oppilaskirjanpitoon

Ryhmän opettamisen toteuttaminen.	
Opiskelija	
Hyväksytyt suorituksen kriteerit	<ul style="list-style-type: none"> • toteuttaa ryhmäopetustilanteen suunnittelemaansa aiheesta ja tilanteen vaatiessa muuttaa toteutusta opetustilanteen aikana • hallitsee opetustilanteissa opetettavat sisällöt tilanteisiin nähden riittävän hyvin • toteuttaa opetusta käytettävissä olevien resurssien puitteissa • sovittaa ajankäytön tarkoituksen mukaisesti sekä tekemänsä suunnitelman mukaisesti • käyttää opetuksessa tarvittavia teknisiä laitteita ja sovelluksia didaktisesti tarkoituksenmukaisella tavalla • arvioi oppilaan oppimista ja antaa rakentavaa palautetta ymmärrettävästi • perustelee pedagogisesti käyttämänsä havainnollistamis- ja opetusmenetelmät

Ammattitaidon kehittäminen ja ylläpitäminen.

Oman ammattitaidon kehittäminen	
Opiskelija	
Hyväksytyt suorituksen kriteerit	<ul style="list-style-type: none"> • laatii itselleen realistisen suunnitelman liikenneopettajalta vaadittavan ammattitaidon kehittämiseksi • arvioi rakentavasti omia liikenneopettajuuden taitojaan verraten niitä liikenneopettajan erikoisammattitutkinnon osaamisvaatimuksiin • arvioi omia oppimisvalmiuksia

Ammattitaidon osoittamistavat

Opiskelija osoittaa ammattitaitonsa autokoulun asiakaspalvelu- ja opetustehtävissä joko aidoissa tai aidon kaltaisissa tilanteissa. Opiskelija osoittaa osaamistaan myös tekemällä suunnitelmia opetuksen toteuttamiseksi sekä tekemällä suunnitelman oman ammattitaidon kehittämiseksi.

Siltä osin kuin tutkinnon osassa vaadittua ammattitaitoa ei voida arvioida näytön perusteella, ammattitaidon osoittamista täydennetään yksilöllisesti muilla tavoin.

2.2. Liikenneopettajana toimiminen, 80 osp

Ammattitaitovaatimukset

Opiskelija osaa:

- laatia oppilaalle henkilökohtaisen oppimissuunnitelman
- toteuttaa ajo-opetuksen
- käyttää simulaattoria opetuksessa
- toteuttaa vaikeissa olosuhteissa ajamisen opetusta osana riskientunnistamiskoulutusta
- arvioida asiakkaan ajotaitoa
- käyttää erilaisia opetusmenetelmiä ja -tekniikoita
- käyttää toimivia viestintä- ja vuorovaikutustaitoja työssään
- huomioida monikulttuurisuuden työssään
- huomioida erityistä tukea tarvitsevat opiskelijat
- suunnitella ja kuvata asiakkaalle ajokyvyn arvioinnin prosessin ja sen menettelytavat
- suunnitella ja kertoa ajokieltoon joutuneen koulutuksen toteutuksen
- edistää liikenneturvallisuutta ja toteuttaa liikennekasvatustapahtuman
- toteuttaa ryhmäopetuksen pedagogisesti perustellulla tavalla
- toimia verkossa opettajana
- arvioida ja kehittää omaa opetusta sekä työyhteisön tai kuljettajaopetusta
- ottaa opetuksessaan ja työssään huomioon liikenteen ympäristövaikutukset
- ensiapun antamisen perusteet tavallisissa ensiapua vaativissa tilanteissa

Arviointi

Opetustehtävät ajoneuvolla ja simulaattorilla.

Henkilökohtaisen oppimissuunnitelman laatiminen oppilaalle	
Opiskelija	
Hyväksytyin suorituksen kriteerit	<ul style="list-style-type: none">• laatii pedagogisesti perustellut suunnitelmat opetustilanteiden toteuttamiseksi• suunnittelee oppilaalle toteuttamiskelpoisen oppilaan oppimisvalmiudet huomioivan henkilökohtaisen oppimissuunnitelman• suunnittelee opetusta käyttäen pedagogisesti perusteltuja oppimista edistäviä menetelmiä ja havainnollistamiskeinoja• huomio opetuksen suunnittelussa keskenään eritasoiset oppilaat• suunnittelee opetuksen taloudellisesti kestävästi• tekee sekä oman organisaationsa että asiakkaan näkökulmasta (liiketaloudellisesti) kannattavia ratkaisuja• hallitsee kuljettajaopetukselle asetettujen tavoitteiden mukaiset sekä suunnitellut opetuksen sisällöt• ottaa huomioon työturvallisuusriskit opetuksen suunnittelussa

Ajo-opetuksen toteuttaminen	
Opiskelija	
Hyväksytyt suorituksen kriteerit	<ul style="list-style-type: none"> • toteuttaa opetuksen pedagogisesti perustellusti, kuten motivoiden, orientoiden, havainnollistaen sekä käyttäen didaktisesti perusteltuja menetelmiä • neuvoo ajoneuvossa olevat avustimet oppilaalle sekä ottaa huomioon ajoneuvon käyttövoiman • toteuttaa opetuksen työ- ja liikenneturvallisesti • tekee liikenteessä tapahtuvan opetuksen mallisuoritukset vastuullisesti • noudattaa opetuksessa kuljettajaopetukselle määrättyjen tavoitteiden mukaisia opetussisältöjä • toteuttaa opetustilanteet eriyttäen ja ottaen huomioon mm. oppilaan aiemman osaamisen, oppimistyylin ja -kyvyn sekä erityisen tuen tarpeen • toteuttaa opetustilanteen tavoitteellisesti ja hyödyntäen tehokkaasti käytettävissä olevan oppimisympäristön • asettaa oppilaan aktiiviseen rooliin • ohjaa oppilaan itsearviointia • arvioi oppilaan suorituksia ja antaa oppimista edistävää palautetta • tunnistaa ja hallitsee omaa stressiä työtehtävissään • ohjaa ja tukee oppilaita stressinhallintataitojensa kehittämisessä, erityisesti haastavissa liikennetilanteissa

Simulaattorin käyttö opetuksessa	
Opiskelija	
Hyväksytyt suorituksen kriteerit	<ul style="list-style-type: none"> • valitsee ja suosittelee oppilaille simulaattoriharjoittelun sisällöt ja tehtävät ottaen huomioon oppilaiden yksilölliset oppimistarpeet ja ajotaidon kehitysvaiheet • soveltaa simulaattoria osana monipuolista opetusmetodologiaa, täydentäen käytännön ajo-opetusta simulaattoriharjoittelun avulla • käyttää simulaattoria riskitilanteiden ja vaikeiden liikenneolosuhteiden harjoitteluun turvallisessa ympäristössä • opastaa oppilaita simulaattorin käytössä, varmistaen, että he ymmärtävät simulaattoriharjoittelun tavoitteet ja hyödyntävät sen mahdollisuuksia täysipainoisesti • arvioi oppilaiden suorituksia simulaattorissa, tarjoten välitöntä ja konkreettista palautetta, joka edistää heidän ajotaitojensa kehittymistä • hyödyntää simulaattorin tarjoamia tietoja ja analytiikkaa oppilaiden edistymisen seurantaan ja oppimistavoitteiden saavuttamisen arviointiin • integroi simulaattoriharjoittelun osaksi laajempaa oppimissuunnitelmaa, luoden kokonaisvaltaisen ja yhtenäisen oppimiskokemuksen • ideoi uusia simulaattoriharjoituksia • kannustaa oppilaita refleктоimaan simulaattorikokemuksiaan suhteessa todelliseen ajoon • tuntee häiriötilanteisiin liittyvät toimintamallit

Vaikeissa olosuhteissa ajamisen opettaminen osana riskientunnistamiskoulutusta

Opiskelija	
Hyväksytyt suorituksen kriteerit	<ul style="list-style-type: none">• toteuttaa liukkaalla opettamisen näyttöjä ja harjoituksia pedagogisesti perustellen• toteuttaa pimeällä ajamisen opetuksen säädösten mukaisesti ja työturvallisesti• toteuttaa ajamisen opetustilanteet säädösten edellyttämällä tavalla ja työturvallisesti• ohjaa oppilaan harjoittelua tavoitteellisesti• liittää opetuksen sisällöt oikeisiin liikennetilanteisiin• hallitsee opetettavien asioiden asiasisällöt• huomioi opetettavan ryhmän tai oppilaan aiemman osaamisen ja oppimistyylin• käyttää olemassa olevia välineitä ja ympäristöjä tarkoituksenmukaisesti• arvioi oppilaan suorituksia ja antaa oppimista edistävää palautetta

Asiakkaan ajotaidon arviointi

Opiskelija	
Hyväksytyt suorituksen kriteerit	<ul style="list-style-type: none">• suorittaa systemaattisen ja objektiivisen arvioinnin oppilaiden ajotaidoista, käyttäen tarvittaessa tilanteeseen määriteltyjä kriteerejä• arvioi kuljettajan teknisiä taitoja, liikennesääntöjen sekä muuten ajamisen tilanteisiin liittyvää osaamista sekä ajon aikaista päätöksentekoa• tarjoaa välitöntä, rakentavaa palautetta ajamisen aikana sekä heti sen päätyttyä, korostaen sekä vahvuuksia että kehityskohteita• antaa opetustilanteissa palautetta joka kohdistuu asetettuun tavoitteeseen• hyödyntää oppilaiden itsearviointia osana oppimisprosessia• kannustaa ja opastaa oppilaita itsearviointiin• kannustaa oppilaita asettamaan omia oppimistavoitteitaan• tunnistaa ja reagoi yksilöllisiin oppimisesteisiin ja tarjoaa tarvittaessa lisätukea tai muokkaa opetusmetodeja vastaamaan yksilöllisiä tarpeita

Erilaisten opetusmenetelmien ja -tekniikoiden käyttäminen

Opiskelija	
Hyväksytyt suorituksen kriteerit	<ul style="list-style-type: none">• soveltaa monipuolisesti erilaisia didaktisia lähestymistapoja ja opetusmenetelmiä, jotka vastaavat oppilaiden yksilöllisiä oppimistarpeita ajo-opetuksessa• hyödyntää käytännön harjoituksia ja simulaattoriharjoittelua tehostamaan ajotaidon oppimista• käyttää havainnollistamista ja esimerkkejä opetuksessa• integroi teknologiaa ja digitaalisia välineitä opetukseen• organisoii ryhmäopetuksen ja vertaisoppimisen tilanteita, kannustaen oppilaita jakamaan kokemuksiaan ja oppimaan toisiltaan• kehittää kriittistä ajattelua ja päätöksentekotaitoja liikennetilanteissa, käyttäen esimerkiksi skenaarioharjoittelua ja case-esimerkkejä• käyttää kysymyksiä ja palautetta oppimisvälineenä

Viestintä- ja vuorovaikutustaitojen käyttäminen	
Opiskelija	
Hyväksytyt suorituksen kriteerit	<ul style="list-style-type: none"> • viestii selkeästi ja tehokkaasti, käyttäen positiivista ja kannustavaa viestintätäytyä • kuuntelee aktiivisesti oppilaita ja vastaa heille vuorovaikutteisesti • käyttää johdonmukaista ja ymmärrettävää kieltä, soveltaen nonverbaalisia viestintäkeinoja tukeakseen sanomaansa • sopeuttaa viestintätäytyänsä vastaamaan eri oppijoiden yksilöllisiä tarpeita ja oppimistyyliä • hyödyntää monipuolisesti erilaisia viestintäkanavia ja -välineitä opetuksen tehostamiseen • käsittelee rakentavasti väärinkäsityksiä ja konflikteja, edistäen positiivista oppimisilmapiiriä • kannustaa oppilaita vuorovaikutukseen ja kysymysten esittämiseen

Monikulttuurisuus autokoulutyössä.

Monikulttuurisuuden huomioon ottaminen	
Opiskelija	
Hyväksytyt suorituksen kriteerit	<ul style="list-style-type: none"> • ymmärtää kulttuurien monimuotoisuuden • sopeuttaa opetusmenetelmänsä ja toimintansa vastaamaan eri kulttuuritaustoista tulevien oppilaiden tarpeita • toimii eri kulttuureista tulevien oppilaiden kanssa asianmukaisesti

Eryistä tukea tarvitsevien huomioon ottaminen autokoulutyössä, ajokyvyn arviointi sekä ajokielto- ja ajokortin hankinta.

Eryisen tuen tarpeen huomioon ottaminen	
Opiskelija	
Hyväksytyt suorituksen kriteerit	<ul style="list-style-type: none"> • tunnistaa erityisen tuen tarpeen • ottaa toiminnassaan huomioon yleisimmät liikennetaitojen oppimista hidastavat tai muut oppimista ehkäisevät fyysiset tai psyykkiset tekijät • löytää tarvitsemaansa tietoa erilaisten oppimiseen tai liikenteessä toimimiseen vaikuttavien sairauksien erityispiirteistä • kertoo asiakkaalle ajokorttiin merkittävistä erityisehdoista

Ajokyvyn arvioinnin suunnittelu, prosessi ja menettelytavat	
Opiskelija	
Hyväksytyt suorituksen kriteerit	<ul style="list-style-type: none"> • kertoo asiakkaalle vastuut ja viranomaistahot ajokyvyn arvioinnissa • suunnittelee asiakkaalle ajokyvyn arvioinnin toteutuksen ja esittelee toimintatavan • esittelee ajokyvyn arvioinnista tehtävän lausunnon ja tietää sen merkityksen • tiedostaa vastuunsa ajokyvyn arvioinneissa

Ajokieltoon joutuneen kuljettajan koulutuksen suunnittelu ja toteutus

Opiskelija

Hyväksytyn
suorituksen kriteerit

- suunnittelee ajokieltokoulutuksen
- kertoo asiakkaalle ajokieltokoulutukseen liittyvät säädökset

Liikenneturvallisuustyö sekä liikennekasvatus.

Liikenneturvallisuuden edistäminen ja liikennekasvatustapahtuman toteuttaminen

Opiskelija

Hyväksytyn
suorituksen kriteerit

- suunnittelee ja toteuttaa kohdennettuja ei-ajokorttikoulutukseen sisältyviä liikennekasvatustilanteita asiakaslähtöisesti
- toimii asiakkaiden kanssa luontevasti
- arvioi kriittisesti omia tietoja ja taitoja, jotka liittyvät elinikäiseen liikennekasvatukseen
- kehittää liikennekasvatuksen toteutettavissa olevia menetelmiä ja sisältöjä ottaen huomioon eri ikäkausien liikenne-riskit ja tyypilliset onnettomuudet
- edistää liikenneturvallisuutta aktiivisesti sekä opetuksessaan että omassa ajotavassaan

Ryhmäopetustilanteiden toteuttaminen.

Ryhmäopetuksen toteuttaminen

Opiskelija

Hyväksytyn
suorituksen kriteerit

- toteuttaa opetustilanteet suunnitellusti ja sisällöllisesti oikein
- toteuttaa opetustilanteet pedagogisesti perustellusti, kuten motivoiden, orientoiden, havainnollistaen sekä käyttäen tilanteeseen sopivia perusteltuja menetelmiä
- huomioi opetuksessa opetettavan ryhmän aiemman osaamisen, oppimistyylit ja -edellytykset
- käyttää oppimista edistäviä ja tilanteeseen sopivia menetelmiä
- arvioi oppilaan suorituksia ja antaa oppimista edistävää palautetta

Verkko-opettajana toimiminen

Opiskelija

Hyväksytyn
suorituksen kriteerit

- suunnittelee ja toteuttaa verkkopohjaisia opetustapahtumia
- käyttää erilaisia digitaalisia alustoja ja työkaluja, kuten oppimisalustoja, videoita ja sosiaalisen median kanavia
- pitää yllä vuorovaikutusta ja varmistaa oppilaiden läsnäolon verkko-opetuksessa
- kehittää saavutettavia verkkokursseja tai -materiaaleja
- käyttää työssään digitaalisia alustoja vuorovaikutukseen

Oman opetuksen ja työyhteisön kehittäminen.

Oman opetuksen ja työyhteisön kehittäminen	
Opiskelija	
Hyväksytyt suorituksen kriteerit	<ul style="list-style-type: none">• etsii ja hyödyntää laaja-alaisesti ajankohtaista tietoa oman työnsä kehittämiseen• käyttää tekoälyä kriittisesti tiedon hankkimisessa ja hyödyntämisessä• pyytää ja vastaanottaa palautetta omasta toiminnastaan sekä suhtautuu siihen rakentavasti• tekee perustellun oman toiminnan kehittämissuunnitelman saamansa palautteen perusteella• rakentaa yhteistyösuhteita sidosryhmien kanssa• edistää toiminnallaan työyhteisön vuorovaikutusta, toimivuutta ja kehittymistä• arvioi realistisesti oman toiminnan vaikutuksia yrityksen kannattavuuteen• tekee perustellun kehittämis ehdotuksen oman työyhteisönsä kehittämiseksi• huolehtii työhyvinvoinnista

Ympäristövaikutusten huomioon ottaminen.

Ympäristövaikutusten huomioon ottaminen	
Opiskelija	
Hyväksytyt suorituksen kriteerit	<ul style="list-style-type: none">• ottaa huomioon suunnittelussa ja toteutuksessa työnsä ympäristövaikutukset• opettaa oppilaille taloudellista ajamista sekä ympäristöystävällistä liikkumista• kannustaa oppilaita valitsemaan ympäristöystävällisiä liikkumismuotoja• kannustaa oppilaita valitsemaan ympäristöystävällisiä ajoneuvojen käyttövoimia

Ensiaputaidot

Ensiaputaitojen hallinta	
Opiskelija	
Hyväksytyt suorituksen kriteerit	<ul style="list-style-type: none">• hallitsee ensiavun antamisen tavallisimmissa ensiapua vaativissa tilanteissa

Ammattitaidon osoittamistavat

Opiskelija osoittaa ammattitaitonsa ajokorttikoulutusta toteuttavassa autokoulussa, ammatillisessa oppilaitoksessa tai Puolustusvoimissa ajokorttiopetuksen opetustehtävissä. Työtehtävät voivat kohdistua ensimmäisen ajokortin suorittajan koulutukseen, perusajo-opetukseen tai riskientunnistamiskoulutukseen. Opiskelija osoittaa ammattitaitonsa myös toteuttamalla vapaaehtoisia liikennekasvatustapahtumia, tekemällä suunnitelmia opetuksen toteuttamiseksi sekä oman toiminnan kehittämiseksi.

Siltä osin kuin tutkinnon osassa vaadittua ammattitaitoa ei voida arvioida näytön perusteella, ammattitaidon osoittamista täydennetään yksilöllisesti muilla tavoilla.

2.3. Moottoripyöräopettajana toimiminen, 30 osp

Ammattitaitovaatimukset

Opiskelija osaa:

- toimia moottoripyörän vastuullisena kuljettajana liikenteessä
- AM120 ja A-luokkien kuljettajaopetukseen liittyvän asiakaspalvelun
- laatia oppilaan valmiudet huomioiden yksilöllisiä opetussuunnitelmia
- toteuttaa moottoripyöräopetusta ensimmäistä moottoripyöräkorttia ajavalle asiakkaalle
- toteuttaa moottoripyöräopetuksen ajokorttiluokan korotuskoulutuksen
- tunnistaa omien opettajavalmiuksien ylläpitoon ja kehittämiseen liittyviä tarpeita

Arviointi

Opiskelija toteuttaa ensimmäiseen moottoripyörän ajo-oikeuteen tähtäävää opetusta

Moottoripyörän vastuullisena kuljettajana toimiminen liikenteessä.	
Opiskelija	
Hyväksytyt suorituksen kriteerit	<ul style="list-style-type: none">• tarkastaa moottoripyörän liikennekelpoisuuden ja valmistelee sen liikenteessä käyttöä varten• käyttää kuljettajatutkinnossa vaadittuja ajovarusteita ja osaa perustella niiden suojaavan merkityksen• tekee A-luokan kuljettajatutkinnon käsittelykokeen mukaiset käsittelytehtävät moottoripyörällä hyväksytysti• näyttää oppilaalle turvallisen moottoripyörän käsittelyn- ja ennakoivan ajon mallisuorituksia• ajaa moottoripyörällä liikenteessä vastuullisesti

AM120 ja A-luokkien kuljettajaopetukseen liittyvä asiakaspalvelu.	
Opiskelija	
Hyväksytyt suorituksen kriteerit	<ul style="list-style-type: none">• esittelee AM120, A1, A2 ja A-luokkien kurssivalikoiman ja neuvoo asiakasta sopivan kurssituotteen valinnassa• hallitsee asiakasneuvonnassa AM120, A1, A2 ja A-luokan kuljettajaopetuksen sisällön, rakenteen ja tavoitteet• neuvoo asiakasta erilaisten A-luokkien ajo-oikeuksiin liittyvissä lainsäädännöllisissä vaatimuksissa• neuvoo asiakasta A-luokan ajoneuvon kuljettamista koskevissa yleisimmissä säännöissä ja määräyksissä• tekee työtehtäviinsä kuuluvat oppilashallinnon kirjaukset• hallitsee oppilasta koskevien kuljettajatutkinnoissa vaadittavien asiakirjojen sisällön sekä tuntee asiakirjojen täyden menettelytavat• esittelee oppilaalle kuljettajatutkintoon liittyvät menettelytavat

Oppilaan valmiudet huomioivien yksilöllisten opetussuunnitelmien laatiminen.

Opiskelija

Hyväksytyt
suorituksen kriteerit

- tekee oppilaskohtaisen toteutussuunnitelman autokoulun AM120 ja A- luokkien opetuksen toteuttamiseksi
- suunnittelee oppilaille yksilöllisiä oppimistilanteita käsittely- ja ajo-opetukseen
- suunnittelee opettajana korotuskouluksen teorialuntien toteutuksen
- hankkii tietoa monipuolisin menetelmin oppimisen ja opettamisen keskeisistä periaatteista
- suunnittelee opetusta käyttäen pedagogisesti perusteltuja oppimista edistäviä menetelmiä ja havainnollistamiskeinoja

Moottoripyöräopetuksen toteuttaminen ensimmäistä moottoripyöräkorttia ajavalle asiakkaalle.

Opiskelija

Hyväksytyt
suorituksen kriteerit

- motivoi ja orientoi oppilaan oppimistilanteeseen
- varmistaa opetustilanteiden turvallisen toteutumisen
- varmistaa oppilaan ajovarusteiden kunnan ja turvallisuuden
- perustella ajovarusteiden kuljettajaa suojaavan merkityksen
- varmistaa viestintälaitteiden toimivuuden ja neuvoo niiden käytössä
- sopii ajo-ohjeiden antamiseen ja ymmärtämiseen liittyvistä asioista
- kertoo oppilaalle motoristiin tyypillisimmistä riskitilanteista ja niiden välttämisestä
- opettaa oppilaalle omista oikeuksistaan luopumisen onnettomuuksien välttämiseksi
- valitsee oppilaalle harjoitukseen tarkoituksenmukaisen oppimisympäristön ja ydinsisällöt
- ohjaa oppilasta havainnoimaan ja ennakoimaan muiden tienkäyttäjien toimintaa
- kommunikoi ja ohjeistaa oppilasta opetustilanteessa selkeästi ja ymmärrettävästi
- antaa oppilaalle realistista, kehittävää, oikea aikaista ja kannustavaa palautetta
- toteuttaa opetusta moottoripyörällä ajaen
- rakentaa tutkintovaatimusten mukaisen AM/120 ja A-luokan käsittelyradan
- varmistaa opetusajoneuvon turvallisuuden ja liikennekelpoisuuden
- hallitsee AM120 ja A-luokkien kuljettajaopetuksen opetussisällöt

Opiskelija toteuttaa moottoripyöräopetuksen ajokorttiluokan korotuskoulutuksen

Moottoripyöräopetuksen korotuskoulutuksen toteuttaminen	
Opiskelija	
Hyväksytyt suorituksen kriteerit	<ul style="list-style-type: none">tarkastaa oppilaan ajovarusteiden kunnan ja turvallisuudenohjaa oppilasta ajoneuvon kunnan ja liikennekelpoisuuden varmistamisessavarmistaa viestintälaitteiden toimivuuden ja neuvo niiden käytössähuomioi oppilaan lähtötason ja kokemuksen ajoharjoitusten suunnittelussa ja toteutuksessavarmistaa opetustilanteiden turvallisen toteutumisenarvioi ja kehittää oppilaan riskientunnistamistaitojamotivoi oppilasta kehittämään itseään kuljettajanalinkittää opetustilanteissa tehtävät näytöt ja harjoitukset motoristin ajoturvallisuuteenkäyttää opetuksessa oppijakeskeisiä menetelmiä ja hyödyntää opetustilanteessa oppilaan itsearviointiakommunikoi ja ohjeistaa oppilasta opetustilanteessa selkeästi ja ymmärrettävästiantaa oikea-aikaista ja rakentavaa palautetta oppilaan edistymisestäkehittää oppilaan itsearviointitaitojamukauttaa opetusta ajokorttiluokka huomioiden (A2- tai A-korotuskoulutus)mukauttaa opetusta opetusajoneuvo, oppilaan tarpeet ja turvallisuus huomioidenhuomioi opetuksessa korotuskoulutuksen tavoitteettoteuttaa opetusta moottoripyörällä ajaen

Omien opettajavalmiuksien ylläpitoon ja kehittämiseen liittyvät tarpeet.	
Opiskelija	
Hyväksytyt suorituksen kriteerit	<ul style="list-style-type: none">arvioi omaa ammatillista kehittymistäänarvioi realistisesti omia valmiuksiaan toimia moottoripyöräopettajanaArvioi realistisesti omia valmiuksiaan toimia mopo-opettajanalaatii itselleen realistisen suunnitelman liikenneopettajalta vaadittavan ammattitaidon kehittämiseksi ja ylläpitämiseksi

Ammattitaidon osoittamistavat

Opiskelija osoittaa ammattitaitonsa ajokorttikoulutusta toteuttavassa autokoulussa, ammatillisessa oppilaitoksessa tai puolustusvoimissa moottoripyörän ajokorttiopetuksen opetustehtävissä. Opetuksen tulee kohdistua ensimmäisen A-ajokortin suorittajan sekä A-ajokorttia korottavan oppilaan opetukseen. Ajo-opetusta opiskelija toteuttaa moottoripyörällä perässä ajaen. Liikenteessä ajamisen lisäksi opiskelija osoittaa oman ajotaidon tekemällä ajokoeohjeen mukaiset käsittelytehtävät hyväksyttävästi. Opiskelija osoittaa osaamistaan myös tekemällä suunnitelmia opetuksen toteuttamiseksi sekä tekemällä suunnitelman oman ammattitaidon kehittämiseksi.

Siltä osin kuin tutkinnon osassa vaadittua ammattitaitoa ei voida arvioida näytön perusteella, ammattitaidon osoittamista täydennetään yksilöllisesti muilla tavoilla.

2.4. Kuorma- tai linja-autonkuljettajien opettajana toimiminen, 30 osp

Ammattitaitovaatimukset

Opiskelija osaa:

- toimia vastuullisena kuljettajana
- neuvoa asiakasta ajokorttiryhmän 2 koulutuksessa sekä kuorma- tai linja-auton kuljettajantutkintoon valmistautumisessa
- kuljettajien ammatilliseen koulutukseen ohjaamisen sekä ohjaamisen kuljetusalan ammattipätevyyden saavuttamiseksi
- kuorma- tai linja-auton ajo-oikeuteen tähtäävän opetuksen suunnittelun
- toteuttaa kuorma- tai linja-auton ajo-oikeuteen tähtäävää ajo-opetusta
- toteuttaa kuorma- tai linja-auton ajo-oikeuteen tähtäävää ryhmäopetusta
- omien opettajavalmiuksien arvioinnin, ylläpidon ja kehittämisen

Arviointi

Vastuullisena kuljettajana toimiminen ajokorttiryhmän 2 ajoneuvolla.

Toiminta vastuullisena kuljettajana	
Opiskelija	
Hyväksytyt suorituksen kriteerit	<ul style="list-style-type: none">• tarkastaa kuorma- tai linja-auton liikennekelpoisuuden ja valmistelee sen liikenteessä käyttöä varten• antaa turvallisen ja taloudellisen sekä muut tienkäyttäjät huomioivan mallisuorituksen kommentoiden omaa ajamistaan• käyttää ajamista helpottavia laitteita, palveluita ja sovelluksia asianmukaisesti• tiedostaa yleisempien ajamista helpottavien laitteiden, palveluiden ja sovellusten käyttötarkoituksen

Asiakasneuvonta.

Asiakasneuvonnan toteuttaminen ajokorttiryhmän 2 koulutuksessa sekä kuorma- tai linja-auton kuljettajantutkintoon valmistautumisessa.	
Opiskelija	
Hyväksytyt suorituksen kriteerit	<ul style="list-style-type: none">• opastaa asiakaslähtöisesti kuorma- ja linja-autoon liittyvät oppilaaksi pääsyn ja ajo-oikeuden saamisen edellytykset• opastaa asiakasta kuljettajantutkinnossa vaadittavan osaamisen saavuttamiseksi• opastaa oppilaalle kuljettajatutkinnon käytännön järjestelyt ja tavoitteet• käyttää kuljettajaopetuksessa tarvittavaa dokumentointia

Kuljettajien ammatilliseen koulutukseen ohjaaminen sekä ohjaaminen kuljetusalan ammattipätevyyden saavuttamiseksi.	
Opiskelija	
Hyväksytyt suorituksen kriteerit	<ul style="list-style-type: none">• neuvoa asiakasta kuljettajan ammattipätevyyteen liittyvissä asioissa asianmukaisesti ja asiakaslähtöisesti• neuvoa kuljettajien ammatillisen koulutuksen vaihtoehdoissa asianmukaisesti ja asiakaslähtöisesti

Opetustyön suunnittelu ja toteutus.

Kuorma- tai linja-auton ajo-oikeuteen tähtäävän opetuksen suunnittelu	
Opiskelija	
Hyväksytyt suorituksen kriteerit	<ul style="list-style-type: none">• tiedostaa ja löytää käytössään olevan opetussuunnitelman kuorma- tai linja-auto opetuksen toteuttamiseksi• suunnittelee oppilaalle henkilökohtaisen opetuksen toteutuksen• laatii opetustilanteiden suunnitelmat tavoitteiden ja opetuksellisten periaatteiden mukaisesti sekä sisällöllisesti oikein ja pedagogisesti perustellen• laatii toteuttamiskelpoiset teoria- ja ajo-opetuksen suunnitelmat noudattaen käytössä olevaa opetussuunnitelmaa

Kuorma- tai linja-auton ajo-oikeuteen tähtäävän kuljettajaopetuksen toteuttaminen.	
Opiskelija	
Hyväksytyt suorituksen kriteerit	<ul style="list-style-type: none">• motivoi oppilasta oman ajotaidon kehittämiseen ja ylläpitoon• valitsee ajo-opetustilanteeseen ja oppilaan taitoihin soveltuvan ympäristön• hyödyntää tarvitsemiaan teknisiä apuvälineitä ja palveluita tehokkaasti ja oikein• toteuttaa opetussuunnitelman sisältöjen mukaista ajo-opetusta voimassa olevien ohjeiden ja määräysten edellyttämällä tavalla ja pedagogisesti perustellusti• asettaa oppilaan aktiiviseen rooliin opetustilanteissa ja siirtää vastuuta oppimisesta oppilalle• painottaa oleellisia ja merkityksellisiä sisältöjä• havainnoi oppilaan suorituksia, arvioi ja antaa sen perusteella rakentavaa palautetta• jaksottaa opetettavat asiat pedagogisesti perustellen ja huomioiden opetuksen tavoitteet• opettaa ja valmentaa oppilasta toimimaan kestävän kehityksen periaatteiden mukaisesti• huomioi työssään henkilökohtaiset suojarusteet ja osaa selittää niiden suojaavan merkityksen• osaa opastaa säädösten mukaisen kuorman sijoittamisen ja varmistamisen• toteuttaa opetusta liikenne- ja työturvallisesti

Kuorma- tai linja-auton ajo-oikeuteen tähtäävän ryhmäopetuksen toteuttaminen	
Opiskelija	
Hyväksytyt suorituksen kriteerit	<ul style="list-style-type: none">• toteuttaa ajo-oikeuteen tähtäävää ajokorttiryhmän 2 ryhmäopetusta opetussuunnitelman sisältöjen mukaisesti• toteuttaa opetusta opetussuunnitelman tavoitteet, oppilaiden henkilökohtaiset edellytykset ja erityispiirteet huomioiden• asettaa oppilaat aktiiviseen rooliin opetustilanteissa ja siirtää oppimisen vastuuta oppilaille• hallitsee opettamiensa aiheiden asiasisällöt• käyttää opetuksessaan opetusvälineitä ja ohjelmia pedagogisesti perustellulla tavalla• painottaa opetuksessa keskeisiä osa-alueita, ottaen huomioon opetettavan asian sekä tavoitteet

Opettajavalmiuksien kehittäminen.

Omien opettajavalmiuksien arviointi, ylläpito ja kehittäminen	
Opiskelija	
Hyväksytyt suorituksen kriteerit	<ul style="list-style-type: none">• arvioi realistisesti valmiuksiaan toimia opettajana kuorma- tai linja- auton kuljettajaopetuksessa• arvioi kriittisesti oman opetuksensa tuloksellisuutta• laatii itselleen realistisen suunnitelman opettajalta vaadittavan ammattitaidon kehittämiseksi ja ylläpitämiseksi

Ammattitaidon osoittamistavat

Opiskelija osoittaa ammattitaitonsa ajokorttikoulutusta toteuttavassa autokoulussa, ammatillisessa oppilaitoksessa tai Puolustusvoimissa kuorma- tai linja-auton ajokorttiopetuksen opetustehtävissä. Opiskelija osoittaa osaamistaan myös tekemällä suunnitelmia opetuksen toteuttamiseksi sekä tekemällä suunnitelman oman ammattitaidon kehittämiseksi. Samoin opiskelija osoittaa osaamistaan ajamalla itse vastuullisena kuljettajana kuorma- tai linja-autolla.

Siltä osin kuin tutkinnon osassa vaadittua ammattitaitoa ei voida arvioida näytön perusteella, ammattitaidon osoittamista täydennetään yksilöllisesti muilla tavoilla.

2.5. Ajokokeen vastaanottajana toimiminen, 30 osp

Ammattitaitovaatimukset

Opiskelija osaa:

- sujuvan asiakasneuvonnan
- laatia itselleen realistisen kehityssuunnitelman asiakasneuvonnan osalta
- toimia vastuullisena kuljettajana
- laatia itselleen kehityssuunnitelman oman ajotaidon osalta ja osaa arvioida omaa ajotaitoaan
- toteuttaa kuljettajantutkinnon ajokokeita ajokoeohjeiden mukaisesti
- laatia itselleen suunnitelman kuljettajantutkinnon vastaanottajana kehittymisen osalta
- toteuttaa pidennetyllä vastausajalla suoritettavan suullisen teoriakokeen

Arviointi

Asiakkaiden neuvonta kuljettajantutkinnoissa.

Asiakasneuvonta	
Opiskelija	
Hyväksytyt suorituksen kriteerit	<ul style="list-style-type: none">• neuvoo eri asiakasryhmiä tavallisimmissa tilanteissa (autokouluja, liikenneopettajia, opetuslupaopettajia ja ajo-oikeuden hakijoita)• neuvoo liikenneopettajia, opetuslupaopettajia sekä ajokorttia suorittavia oikein liittyen kuljettajantutkintoihin• neuvoo asiakasta ajo-oikeuden saamiseen sekä ylläpitoon liittyvissä kysymyksissä säädösten mukaisesti• ilmaisee asiansa selkeästi ja valitsee kohderyhmän ja asiayhteyden kannalta soveltuvan sisällön, tyylin, kielen ja huomioi vaihteluvollisuuden• vastaa ajokorttia suorittavien ja muiden asiakkaiden tavallisimpiin kysymyksiin oikein• kohtelee ajokorttia suorittavia ja muita asiakkaita asiallisesti ja syrjimättömästi hallintolainsäädännön mukaisesti• neuvoo asiakasta kuljettajantutkinnon vaatimusten perustana olevien opetusmäärien osalta asiakaslähtöisesti• neuvoo asiakasta kansallisen lainsäädännön kuljettajantutkinnolle asetettujen vaatimusten mukaisesti• kykenee rakentamaan vuorovaikutukseen ajokorttia suorittavien sekä muiden asiakkaiden kanssa• neuvoo asiakasta AM, A, -luokkien kuljettajantutkinnon järjestelyistä• neuvoo asiakasta B, C, D, E -luokkien kuljettajantutkinnon järjestelyistä

Asiakasneuvonnan kehittämissuunnitelma	
Opiskelija	
Hyväksytyt suorituksen kriteerit	<ul style="list-style-type: none">• nimeää itse ja perustelee arviot omista vahvuuksistaan ja kehittämiskohteistaan asiakaspalvelijana• nimeää ja perustelee arviot omista vahvuuksistaan ja kehittämiskohteistaan säädöstuntemuksessaan• vastaanottaa muiden antamaa palautetta ja hyödyntää palautteen kehittämisessään• tekee realistisen suunnitelman kehittyäkseen asiakaspalvelijana

Oman ajotaidon osoittaminen.

Vastuullisena kuljettajana toimiminen	
Opiskelija	
Hyväksytyt suorituksen kriteerit	<ul style="list-style-type: none">• tunnistaa ja arvioi vaaratilanteita hyvin ja kokonaisvaltaisesti oman ajamisen aikana• ehkäisee ennalta omalla toiminnallaan muiden aiheuttamia vaaratilanteita• ajaa ennakoivasti muita häiritsemättä• ajaa ympäristöystävällisesti ja taloudellisesti• huolehtii ajoneuvon turvallisesta kuormaamisesta siten, että henkilöt ja tavarat ovat asianmukaisesti ajoneuvossa• esittelee ja ajaa suunnittelemansa ajokoe-ohjeiden mukaisen ajokoereitin

Oman ajotaidon arviointi ja kehittämissuunnitelma	
Opiskelija	
Hyväksytyt suorituksen kriteerit	<ul style="list-style-type: none"> • arvioi realistisesti omaa ajotaitoaan ottaen huomioon vaaratilanteiden ja onnettomuuksien ehkäisyn • arvioi taloudellisen ja ympäristöystävällisen ajamisen taitojaan • arvioi yleisesti kuljettajien käyttäytymistä ja omaa ajokäyttäytymistään perustuen GDE-matriisiin tai muihin ajokäyttäytymisen teorioihin • arvioi fysiikan lakien vaikutuksia ajamiseen • perustelee arviot omista vahvuuksistaan ja kehittämiskohteistaan kuljettajana • tekee realistisen suunnitelman kehittyäkseen vastuullisena kuljettajana

Ajokokeiden toteuttaminen.

Kuljettajantutkinnon ajokokeen toteuttaminen, arviointitaidot ja palautteen antaminen	
Opiskelija	
Hyväksytyt suorituksen kriteerit	<ul style="list-style-type: none"> • hallitsee ajokoetta koskevat vaatimukset teoriassa sekä käytännössä • luo luotettavan ja luontevan ilmapiirin ajokokeiden aikana • toteuttaa vaatimukset täyttäviä ajokokeita B-, C1-tai C-luokan ajoneuvolla • vahvistaa ja selvittää ajokorttia suorittavalle ajokokeen toteutuksen säädösten määrittelemillä tavoilla • havainnoi, seuraa ja arvioi ajokorttia suorittavan kokonaissuoritusta säädösten määrittelemillä tavoilla kuljettajantutkinnossa B-, C1- tai C-luokan ajokokeissa • huomioi ajokokeessa ajoneuvon erityispiirteet, käyttövoiman sekä ajoa avustavat laitteet • määrittelee perustellusti vaaratilanteiden syyt ja todennäköiset seuraukset • tekee säädösten mukaisen perustellun päätöksen ajokorttia suorittavan osaamisesta perustuen kokonaisarvioon • tunnistaa arvioinnin kannalta merkitykselliset vahvuudet ja kehityskohteet • hyödyntää käytettävissä olevan liikenneympäristön ajokokeen vaatimukset täyttäen • arvioi perustellusti ajokorttia suorittavan taitoa tunnistaa kehittämiskohteitaan ajokokeissa • ehkäisee ennalta omalla toiminnallaan muiden aiheuttamia ennalta tunnistettavissa olevia vaaratilanteita • välttää omalla toiminnallaan vaaratilanteita tai onnettomuuksia • arvioi ajokokeet säädösten määrittelemällä tavalla yhdenmukaisesti ja johdonmukaisesti • antaa ajokorttia suorittavalle rakentavaa palautetta ajokokeen tavoitteiden täyttymisestä • antaa selkeän ja perustellun palautteen päätöksestä säädösten määrittelemällä tavalla siten, että ajokorttia suorittava ymmärtää ajokokeen tulokseen vaikuttaneet tekijät • analysoi ajokorttia suorittavan käyttäytymistä perustuen ajokäyttäytymisen teorioihin ja tekniikoihin

Kuljettajantutkinnon vastaanottajana kehittyminen

Opiskelija	
Hyväksyty suorituksen kriteerit	<ul style="list-style-type: none">• nimeää ja perustelee arviot omista vahvuuksistaan ja kehittämiskohteistaan ajokokeen vastaanottajana• ottaa huomioon eri käyttövoimien eroavaisuuksia ajokokeissa ja ylläpitää taitoaan ottaa huomioon muuttuvan ajoneuvotekniikan• vastaanottaa muiden antamat perustellut arviot omista vahvuuksista ja kehittämiskohteista ajokokeen vastaanottajana• tekee realistisen suunnitelman kehittyäkseen vastuullisena ajokokeen vastaanottajaksi• suunnittelee itselleen ajokokeen vastaanottajan erikoistumiskoulutuksen koskemaan muita ajokorttiluokkia

Suullisen teoriakokeen toteuttaminen.

Pidennetyllä vastausajalla suoritettavan suullisen teoriakokeen toteutus

Opiskelija	
Hyväksyty suorituksen kriteerit	<ul style="list-style-type: none">• selvittää asiakkaalle kokeeseen pääsyn edellytykset ja kustannukset• neuvoo asiakkaalle tulkin käyttöön liittyvät käytännön järjestelyt• selvittää hakijalle vilpillisen toiminnan seuraukset• arvioi itseään kokeen vastaanottajana• kuvailee ajokokeen vastaanottajan roolin suullisessa teoriakokeessa

Ammattitaidon osoittamistavat

Opiskelija osoittaa ammattitaitonsa kuljettajantutkintoja vastaanottavassa organisaatiossa toimimalla ajokokeenvastaanottajan tehtävissä. Työtehtävät kodistuvat ajokokeisiin sekä suullisen teoriakokeeseen. Opiskelija osoittaa osaamistaan myös tekemällä suunnitelmia oman ammattitaidon kehittämiseksi. Opiskelija ajaa myös itse ajokoereitin.

Siltä osin kuin tutkinnon osassa vaadittua ammattitaitoa ei voida arvioida näytön perusteella, ammattitaidon osoittamista täydennetään yksilöllisesti muilla tavoilla.

2.6. Ammatillisen kuljettajakoulutuksen opetustehtävät, 40 osp

Ammattitaitovaatimukset

Opiskelija osaa:

- toimia ammatillisena opettajana
- logistiikka-alan keskeisimmät opetussisällöt
- toteuttaa tutkinnon perusteen mukaisen arvioinnin
- työpaikalla toteutettavan koulutuksen järjestämisen
- toimia vastuullisena kuljettajana
- neuvoa asiakaspalvelua ajokorttiryhmän 2 koulutuksessa sekä kuorma- tai linja-auton kuljettajantutkintoon valmistautumisessa
- kuljettajien ammatilliseen koulutukseen ohjaamisen sekä ohjaamisen kuljetusalan ammattipätevyyden saavuttamiseksi
- kuorma- tai linja-auton ajo-oikeuteen tähtäävän opetuksen suunnittelun
- toteuttaa kuorma- tai linja-auton ajo-oikeuteen tähtäävää ajo-opetusta
- toteuttaa kuorma- tai linja-auton ajo-oikeuteen tähtäävää ryhmäopetusta

- omien opettajavalmiuksien arvioinnin, ylläpidon ja kehittämisen

Arviointi

Opiskelija toimii ammattiin opiskelevien kuljettajaopiskelijoiden opettajana

Ammatillisena opettajana toimiminen	
Opiskelija	
Hyväksytyt suorituksen kriteerit	<ul style="list-style-type: none"> • selvittää opiskelijoille ymmärrettävästi ammatillisen II asteen tutkinnon ja koulutuksen muodostumisen sekä henkilökohtaistamisen periaatteet • toteuttaa koulutuksen ja tutkinnon henkilökohtaistamisen säädösten mukaan • hallitsee opettamiensa tutkinnon osien keskeiset ammatilliset taidot ja tiedot • varmistaa opettamansa ajoneuvoluokan ajoneuvon liikennekelpoisuuden • noudattaa tieliikennelain määräyksiä, säädöksiä ja ohjeita • antaa oppilaalle oppimistilanteissa rakentavaa palautetta • näyttää opetustilanteissa ammattikuljettajalta edellytettävät toimintamallit • havainnollistaa logistiikan perustutkinnon tutkinnon perusteissa vaaditut kuormauksen ja kuorman varmistamisen • toimii ja ohjaa muita toimimaan työturvallisesti oikein • arvioi oman opetuksensa tuloksellisuutta realistisesti • toimii ajokortti- ja ammattipätevyyssäädösten, määräysten ja ohjeiden mukaisesti

logistiikka-alan keskeisimmät opetussisällöt	
Opiskelija	
Hyväksytyt suorituksen kriteerit	<ul style="list-style-type: none"> • tekee ja hallitsee logistiikka-alan perusteiden mukaisen opetuksen suunnittelun • suunnittelee pedagogisesti perustellun oppitunnin ja tekee siihen liittyvät ennakkovalmistelut • jaksottaa ammatin käytännön opetuksen pedagogisesti perustellen • käyttää sujuvasti opettajien käyttöön tarkoitettuja yleisimpiä ICT-ohjelmia ja sovellutuksia • soveltaa opetukseen tavara- tai joukkoliikenteen säädöksiä, määräyksiä ja ohjeita tarkoituksenmukaisesti • toimii työryhmän tai tiimin jäsenenä aktiivisesti ja rakentavasti • opettaa logistiikka-alan keskeisimpiä opetussisältöjä oikein • opettaa asiasisällöt pedagogisesti perustellusti • toteuttaa koulutuksen ja tutkinnon henkilökohtaistamisen säädösten mukaan

Tutkinnon perusteen mukaisen arvioinnin toteuttaminen

Opiskelija	
Hyväksytyt suorituksen kriteerit	<ul style="list-style-type: none">• suunnittelee, toteuttaa ja arvioi näytön sekä täyttää niihin liittyvät kirjaukset ohjeiden mukaan• arvioi opiskelijan valmiutta näyttöön• neuvoo opiskelijaa näyttöön valmistautumisessa• neuvoo työelämän edustajaa näyttöön ja arviointiin valmistautumisessa• antaa opiskelijalle rakentavaa palautetta oppimisesta• tekee arvioinnit opiskelijan osaamisesta yhdessä työelämän edustajan kanssa tutkinnon perusteen mukaisesti

Työpaikalla toteutettava koulutus

Opiskelija	
Hyväksytyt suorituksen kriteerit	<ul style="list-style-type: none">• tunnistaa kuljetusalan toimijat alueellaan• rakentaa ja ylläpitää toimivia asiakas- ja yhteistyösuhteita kuljetusalalla• toimii aktiivisesti eri sidosryhmien kanssa ammatillisen koulutuksen kehittämiseksi• toteuttaa työssäoppimisen ohjauksen työssäoppimiseen liittyvien määräysten ja ohjeiden mukaisesti.• selvittää oppilaalle vakuutus käytännöt työpaikalla oppimisen aikana

Opiskelija toimii vastuullisena kuljettajana ja toteuttaa kuorma- tai linja-auton ajo-oikeuteen tähtäävän opetuksen osana II asteen koulutusta.

Toiminta vastuullisena kuljettajana.

Opiskelija	
Hyväksytyt suorituksen kriteerit	<ul style="list-style-type: none">• tarkastaa kuorma- tai linja-auton liikennekelpoisuuden ja valmistelee sen liikenteessä käyttöä varten• antaa turvallisen ja taloudellisen sekä muut tienkäyttäjät huomioivan mallisuorituksen kommentoiden omaa ajamistaan• käyttää ajo helpottavia laitteita, palveluita ja sovellutuksia asianmukaisesti• tiedostaa yleisempien ajoa helpottavien laitteiden, palveluiden ja sovellutusten käyttötarkoituksen

Asiakasneuvonnan toteuttaminen ajokorttiryhmän 2 koulutuksessa sekä kuorma- tai linja-auton kuljettajantutkintoon valmistautumisessa.

Opiskelija	
Hyväksytyt suorituksen kriteerit	<ul style="list-style-type: none">• opastaa asiakaslähtöisesti kuorma- ja linja-autoon liittyvät oppilaaksi pääsyn ja ajo-oikeuden saamisen edellytykset• opastaa asiakasta kuljettajantutkinnossa vaadittavan osaamisen saavuttamiseksi• opastaa oppilaalle kuljettajantutkinnon käytännön järjestelyt ja tavoitteet.• käyttää kuljettajaopetuksessa tarvittavaa dokumentointia

Kuljettajien ammatilliseen koulutukseen ohjaaminen sekä ohjaaminen kuljetusalan ammattipätevyyden saavuttamiseksi	
Opiskelija	
Hyväksytyt suorituksen kriteerit	<ul style="list-style-type: none"> • neuvoo asiakasta kuljettajan ammattipätevyyteen liittyvissä asioissa asianmukaisesti ja asiakaslähtöisesti • neuvoo kuljettajien ammatillisen koulutuksen vaihtoehtoissa asianmukaisesti ja asiakaslähtöisesti

Kuorma- tai linja-auton ajo-oikeuteen tähtäävän opetuksen suunnittelu	
Opiskelija	
Hyväksytyt suorituksen kriteerit	<ul style="list-style-type: none"> • tiedostaa ja löytää käytössään olevan opetussuunnitelman kuorma- tai linja-auto-opetuksen toteuttamiseksi • suunnittelee oppilaalle henkilökohtaisen opetuksen toteutuksen • laatii opetustilanteiden suunnitelmat tavoitteiden ja opetuksellisten periaatteiden mukaisesti sekä sisällöllisesti oikein ja pedagogisesti perustellen • laatii toteuttamiskelpoiset teoria- ja ajo-opetuksen suunnitelmat noudattaen käytössä olevaa opetussuunnitelmaa

Kuorma- tai linja-auton ajo-oikeuteen tähtäävän ajo-opetuksen toteuttaminen	
Opiskelija	
Hyväksytyt suorituksen kriteerit	<ul style="list-style-type: none"> • motivoi oppilasta oman ajotaidon kehittämiseen ja ylläpitoon • valitsee ajo-opetustilanteeseen ja oppilaan taitoihin soveltuvan ympäristön • hyödyntää tarvitsemiaan teknisiä apuvälineitä ja palveluita tehokkaasti ja oikein • toteuttaa opetussuunnitelman sisältöjen mukaista ajoopetusta voimassa olevien ohjeiden ja määräysten edellyttämällä tavalla ja pedagogisesti perustellusti • asettaa oppilaan aktiiviseen rooliin opetustilanteissa ja siirtää vastuuta oppimisesta oppilaalle • painottaa oleellisia ja merkityksellisiä sisältöjä • havainnoi oppilaan suorituksia, arvioi ja antaa edellisten perusteella rakentavaa palautetta • jaksottaa opetettavat asiat pedagogisesti perustellen ja huomioiden opetuksen tavoitteet • opettaa ja valmentaa oppilasta toimimaan kestävän kehityksen periaatteiden mukaisesti • huomioi työssään henkilökohtaiset suojarusteet ja osaa selittää niiden suojaavan merkityksen • osaa opastaa säädösten mukaisen kuorman sijoittamisen ja varmistamisen • toteuttaa opetusta liikenne- ja työturvallisesti

Kuorma- tai linja-auton ajo-oikeuteen tähtävään ryhmäopetuksen toteuttaminen	
Opiskelija	
Hyväksytyt suorituksen kriteerit	<ul style="list-style-type: none"> toteuttaa ajo-oikeuteen tähtävää ajokorttiryhmän 2 ryhmäopetusta opetussuunnitelman sisältöjen mukaisesti toteuttaa opetusta opetussuunnitelman tavoitteet, oppilaiden henkilökohtaiset edellytykset ja erityispiirteet huomioiden asettaa oppilaat aktiiviseen rooliin opetustilanteissa ja siirtää oppimisen vastuuta oppilaille hallitsee opettamiensa aiheiden asiasisällöt perustellusti käyttää opetuksessaan opetusvälineitä ja ohjelmia pedagogisesti perustellulla tavalla painottaa opetuksessa keskeisiä osa-alueita, ottaen huomioon opetettavan asian sekä tavoitteet

Omien opettajavalmiuksien arviointi, ylläpito ja kehittäminen	
Opiskelija	
Hyväksytyt suorituksen kriteerit	<ul style="list-style-type: none"> arvioi realistisesti valmiuksiaan toimia opettajana kuorma- tai linja- auton kuljettajaopetuksessa arvioi kriittisesti oman opetuksensa tuloksellisuutta laatii itselleen realistisen suunnitelman opettajalta vaadittavan ammattitaidon kehittämiseksi ja ylläpitämiseksi

Ammattitaidon osoittamistavat

Opiskelija osoittaa osaamisensa ammatillisen kuljettajakoulutuksen opetustehtävissä ammatillisessa oppilaitoksessa. Työtehtävät kohdistuvat logistiikka-alan ammatillisen koulutuksen opettajan opetustyöhön, arviointeihin sekä työssäoppimisen järjestämiseen. Lisäksi opiskelija osoittaa osaamistaan kuorma- tai linja-autonkuljettajien ajokorttiopetuksessa. Opiskelija osoittaa osaamistaan myös tekemällä suunnitelmia opetuksen toteuttamiseksi sekä tekemällä suunnitelman oman ammattitaidon kehittämiseksi.

Siltä osin kuin tutkinnon osassa vaadittua ammattitaitoa ei voida arvioida näytön perusteella, ammattitaidon osoittamista täydennetään yksilöllisesti muilla tavoilla.

2.7. Kuljetusalan ammattipätevyyskouluttajana toimiminen, 30 osp

Kouluttajan ja ammattipätevyyskoulutuksesta vastaavan johtajan pätevyyksistä säädetään ajokorttilainsäädännössä sekä säädöksissä liikenteen palveluista.

Ammattitaitovaatimukset

Opiskelija osaa

- perustason ammattipätevyyden säädökset
- perustason ammattipätevyyden asiakaspalvelun ja markkinoinnin
- suunnitella perustason ammattipätevyyskoulutuksen
- toimia perustason ammattipätevyyskouluttajana
- ammattipätevyyden jatkokoulutuksen säädökset
- jatkokoulutuksen asiakaspalvelun ja markkinoinnin
- suunnitella ammattipätevyyden jatkokoulutuksen
- toteuttaa kuljetusalan ammattipätevyyden jatkokoulutusta

Arviointi

Opiskelija toimii kuorma- tai linja-autonkuljettajien perustason ammattipätevyyskouluttajana

Perustason ammattipätevyyden säädökset	
Opiskelija	
Hyväksytyt suorituksen kriteerit	<ul style="list-style-type: none">• neuvoo asiakkaalle missä työtehtävissä edellytetään voimassa olevaa kuljetusalan ammattipätevyyttä• neuvoo asiakkaille ymmärrettävästi ja oikein säädösten mukaiset kuljettajan edellytykset• neuvoo erilaiset ammattipätevyyden hankintatavat• hakee tietoa ammattipätevyyden saavuttamiseksi luotettavista lähteistä

Perustason asiakaspalvelu ja markkinointi	
Opiskelija	
Hyväksytyt suorituksen kriteerit	<ul style="list-style-type: none">• hankkii tietoa ja ottaa huomioon markkinoinnin suunnittelussa asiakkaiden toiveet ja tarpeet• neuvoo asiakasta hänen tarpeidensa mukaisesti ammattipätevyysasioissa• tuntee organisaation tuoteryhmät ja tuotteet ja tarjoaa asiantuntevaa ja luotettavaa asiakaspalvelua• erittelee kuluerät perustason ammattipätevyyskoulutuksen toteuttamisessa sekä perustelee asiakkaalle kohdistuvat kustannukset• tunnistaa kuljetusalan erilaiset asiakasryhmät ja selvittää heidän tarpeensa• tarjoaa asiakkaalle soveltuvan koulutusratkaisun• toimii eettisesti oikein.

Perustason ammattipätevyyskoulutuksen suunnittelu	
Opiskelija	
Hyväksytyt suorituksen kriteerit	<ul style="list-style-type: none">• tekee toteuttamiskelpoisen suunnitelman perustason ammattipätevyyskoulutuksen toteuttamiseksi• huomioi suunnittelussaan erilaiset säädösten mahdollistamat toteuttamistavat• muodostaa ammattipätevyyden opetussuunnitelman ja ajokorttikoulutuksen opetussuunnitelman soveltuvien osien asiakkaalle sopivaksi• toimii ammattipätevyydestä annettujen säädösten mukaisesti

Toiminta perustason ammattipätevyyskouluttajana

Opiskelija	
Hyväksytyn suorituksen kriteerit	<ul style="list-style-type: none">• toteuttaa opetussuunnitelman mukaista perustason ammattipätevyyskoulutusta ottamalla huomioon asiakkaan ammatin• toteuttaa perustason ammattipätevyyskoulutuksen ajo-opetusta säädösten mukaan• tekee ammattipätevyyskoulutuksen asiakirjoihin tai dokumentteihin liittyvät toimenpiteet määräysten ja ohjeiden mukaisesti• tekee säädösten edellyttämät kirjaukset ja ilmoitukset määräysten ja ohjeiden mukaisesti• ylläpitää aktiivisesti omia ammattipätevyyskouluttajalta vaadittavia tietoja ja taitoja

Opiskelija toimii kuorma- tai linja-autonkuljettajan ammattipätevyysjatkokouluttajana.

Ammattipätevyysjatkokoulutuksen säädösten hallinta

Opiskelija	
Hyväksytyn suorituksen kriteerit	<ul style="list-style-type: none">• neuvoo asiakkaalle missä työtehtävissä edellytetään voimassa olevaa kuljetusalan ammattipätevyyttä• neuvoo asiakkaille ymmärrettävästi ja oikein ammattipätevyydestä säädettyjen asetusten ja lakien mukaiset kuljettajan edellytykset• neuvoo asiakkaalle ammattipätevyysylläpitotavat• hakee tietoa ammattipätevyysylläpitämiseksi luotettavista lähteistä• tunnistaa säädösten mukaiset poikkeukset jatkokoulutuksen toteutukseen

Jatkokoulutuksen asiakaspalvelu ja markkinointi

Opiskelija	
Hyväksytyn suorituksen kriteerit	<ul style="list-style-type: none">• hankkii tietoa ja ottaa huomioon markkinoinnissa asiakkaiden ammattipätevyyttä koskevat tarpeet• tunnistaa kuljetusalan asiakasryhmät ja tuntee ammattipätevyyttä koskevat tarpeet• tuntee hyväksytyjä jatkokoulutusohjelmia ja tuotteita sekä tarjoaa asiantuntevaa ja luotettavaa asiakaspalvelua• erittelee kuluerät jatkokoulutuksen toteuttamisessa ja perustelee asiakkaalle koituvat kustannukset• ottaa markkinoinnissa huomioon omien palveluiden ja tuotteiden toimituskäytännön• tarjoaa asiakkaalle kuljettajan osaamista kehittävän koulutusratkaisun• toimii eettisesti oikein• kehittää toimintaansa saamansa palautteen perusteella

Ammattipätevyyden jatkokoulutuksen suunnittelu	
Opiskelija	
Hyväksytyt suorituksen kriteerit	<ul style="list-style-type: none"> • löytää eri tilanteisiin sopivan ja hyväksytyt koulutussuunnitelman • suunnittelee jatkokoulutusta hyväksytyt koulutussuunnitelman mukaisesti • tekee pedagogisesti perusteltuja suunnitelmia yksittäisten opetustilanteiden toteuttamiseksi

Toiminta ammattipätevyyden jatkokouluttajana	
Opiskelija	
Hyväksytyt suorituksen kriteerit	<ul style="list-style-type: none"> • toteuttaa laadukasta ja säädösten mukaista ammattipätevyyden jatkokoulutusta asiakkaalle • tekee säädösten edellyttämät kirjaukset ja ilmoitukset määräysten ja ohjeiden mukaan • ylläpitää ja kehittää omia ammattipätevyyskouluttajalta vaadittavia tietoja ja taitoja

Ammattitaidon osoittamistavat

Opiskelija osoittaa ammattitaitonsa ammattipätevyyskoulutusta toteuttavassa autokoulussa, ammatillisessa oppilaitoksessa tai Puolustusvoimissa. Jatkokoulutuksen osalta ammattitaito voidaan osoittaa edellisten lisäksi organisaatiossa, jolla on ammattipätevyyden jatkokoulutuksen järjestämisoikeus. Työtehtävien tulee kohdistua perustason ammattipätevyyskoulutukseen sekä jatkokoulutukseen. Opiskelija osoittaa osaamistaan myös tekemällä suunnitelmia opetuksen toteuttamiseksi.

Siltä osin kuin tutkinnon osassa vaadittua ammattitaitoa ei voida arvioida näytön perusteella, ammattitaidon osoittamista täydennetään yksilöllisesti muilla tavoilla

2.8. Opetustoiminnan johtaminen ja yrittäjäyys, 30 osp

Autokoulun opetustoiminnasta vastaavan johtajan toiminnasta säädetään ajokorttisäädöksissä.

Ammattitaitovaatimukset

Opiskelija osaa:

- Liiketoiminnan perusteet
- laatia yrityksen kannattavuuslaskelman ja seurata kannattavuutta
- toimia opetustoiminnasta vastaavana johtajana ja autokouluyrittäjänä
- arvioi ja kehittää opetustoimintaa
- pedagogisen johtamisen ja kehittämisen

Arviointi

Opiskelija suunnittelee liiketoiminnan

Liiketoiminnan perusteet	
Opiskelija	
Hyväksytyn suorituksen kriteerit	<ul style="list-style-type: none">• valitsee yritystoimintaan tarkoituksenmukaisen yritysmuodon• laatii yrityksen perustamisasiakirjat ja tietää niistä syntyvät vastuut ja velvoitteet• laatii liiketoimintasuunnitelman• laatii kannattavuuslaskelman kustannus- ja katelaskelmineen• ottaa huomioon oman alan liiketoiminnan lakisääteiset kustannukset• tekee koulutuspalveluiden edellyttämät sopimus pohjat sekä asiakkaalle että alihankkijalle• hankkii tietoa yritystä koskevista yhteistyötahoista ja -kumppaneista• analysoi liikeideaa ja tekee sen pohjalta liiketoimintasuunnitelman• suunnittelee ja organisoii yrityksen käytännön toiminnan• suunnitelee ja toteuttaa myynnin ja markkinoinnin

Yrityksen talous ja kannattavuuden seuraaminen	
Opiskelija	
Hyväksytyn suorituksen kriteerit	<ul style="list-style-type: none">• kuvailee yrityksen liiketoiminnan ohjauksen peruskäsitteistön ja kertoo yrityksensä toteuttamiskelpoisen toiminta-ajatuksen• ennakoii sekä suunnittelee hankinnat, optimoi henkilöstöresurssit ja huolehtii riskienhallinnasta• tulkitsee liikeyrityksen tuloslaskelman ja taseen keskeisiä lukuja• arvioi yrityksen kilpailuasetelmaa ja kilpailuetua• kerää, analysoi ja hyödyntää tietoa päätöksenteossa• hinnoittelee koulutuspalvelut ja -tuotteet yritystoiminnan näkökulmasta kannattavasti• ottaa hinnoittelussa huomioon arvonlisäveron määräytymisen ja laskuihin tehtävät erittelyt

Opiskelija toimii opetustoiminnasta vastaavana johtajana ja autokouluyrityttäjänä.

Opetustoiminnasta vastaavana johtajana ja autokouluyrityttäjänä toimiminen	
Opiskelija	
Hyväksytyn suorituksen kriteerit	<ul style="list-style-type: none">• tunnistaa kuljettajakoulutusjärjestelmän toimintaperiaatteet• tekee oman yksikkönsä opetuksen toteutussuunnitelmat• suunnittelee oppimisympäristöt lainsäädännön velvoitteiden sekä opetuksen teorian ja käytännöt huomioon ottaen• laatii realistiset suunnitelmat opetuksen toteuttamiseksi• laatii henkilökunnan työaikataulut työolainsäädännön ja työehtosopimusten velvoitteiden mukaan• löytää tiedot kuljettajakoulutuksessa tarvittavien ilmoitusten ja lupahakemuksien tekemiseksi• suunnittelee toimintamalleja työyhteisön tavallisimpien reklamaatio- ja konfliktitilanteiden ratkaisemiseksi.• tunnistaa alaa koskevat säädökset työntekijöiltä vaadittavista pätevyyksistä• ohjaa, kehittää ja valvoo opetustoimintaa säännösten ja lupaehtojen mukaisesti

Opetustoiminnan kehittäminen ja arviointi	
Opiskelija	
Hyväksytyt suorituksen kriteerit	<ul style="list-style-type: none"> • vertailee realistisesti keskeisimpiä oppimis- ja opettamiskäsitteitä ajokorttikoulutuksen näkökulmasta • seuraa opetussuunnitelmien tavoitteiden ja periaatteiden toteutumista omassa työyhteisössä • osaa toteuttaa rakentavan kehityskeskustelun • arvioi opettajan opetustyötä pedagogisesta näkökulmasta • antaa opetustyöstä rakentavaa palautetta • arvioi ja kehittää työyhteisön ammatillista osaamista • kehittää kuljettajaopetuksen toteutusmalleja omassa työyhteisössään • huolehtii työhyvinvoinnista

Pedagoginen johtaminen ja kehittäminen	
Opiskelija	
Hyväksytyt suorituksen kriteerit	<ul style="list-style-type: none"> • toimii osana rekrytointiprosessia • laatii työsopimuksen ottaen huomioon voimassaolevat määräykset ja käytännöt • tietää miten organisaation tuloksellisuuteen vaikutetaan laadukkaalla henkilöstöjohtamisella • huolehtii työnantajan lakisääteisistä velvoitteista • hyödyntää työyhteisön jäsenten ja yhteistyökumppanien palautetta omassa toiminnassaan • arvioi pedagogisen johtajan roolia ja osaamisvaatimuksia realistisesti • tunnistaa omat vahvuutensa ja kehittämisalueensa pedagogisena johtajana • laatii toteuttamiskelpoisen suunnitelman pedagogisen johtajuuden kehittämiseksi • toimii lähiesihenkilönä • ymmärtää tiedolla johtamisen perusteet

Ammattitaidon osoittamistavat

Opiskelija osoittaa ammattitaitonsa esittelemällä tekemänsä liiketoimintasuunnitelman. Opetustoiminnan johtamiseen ja yrittämiseen liittyvä osaaminen osoitetaan esittelemällä tekemänsä yrityskohtaiset suunnitelmat sekä kirjalliset selvitykset.

Siltä osin kuin tutkinnon osassa vaadittua ammattitaitoa ei voida arvioida näytön perusteella, ammattitaidon osoittamista täydennetään yksilöllisesti muilla tavoilla

2.9. Ekologisen liikkumisen sekä autonomisen liikenteen asiantuntijana toimiminen, 30 osp

Ammattitaitovaatimukset

Opiskelija osaa:

- ympäristö- ja liikennesuunnitelmien keskeiset sisällöt ja osaa analysoida niitä
- ympäristöystävällisen ajoneuvotekniikan
- ympäristönsuojelua edistävän lainsäädännön sekä tietää keskeisimmät Suomessa toimivat ympäristön suojeluun ja energian kulutuksen vähentämiseen keskittyneet yhdistykset, järjestöt ja yritykset

- yrityksen ajoneuvojen ja henkilöiden liikkumisen suunnittelun
- toimia taloudellisuusasiantuntijana
- toteuttaa taloudellisen ajon koulutuksen
- ajaa avustavien järjestelmien opettamisen asiakkaalle
- toimia verkottuneen ja automatisoituneen liikenteen asiantuntijana

Arviointi

Opiskelija toimii ympäristöystävällisen kaluston hankinnan ja liikkumisen suunnittelussa asiantuntijana sekä toimii taloudellisen ajamisen kouluttajana.

Ympäristö- ja liikennesuunnitelmien keskeisten sisältöjen tunteminen ja analysointi	
Opiskelija	
Hyväksytyt suorituksen kriteerit	<ul style="list-style-type: none"> • neuvoo asiakasta ymmärrettävästi, miten toimia ympäristöystävällisesti ja kestävä kehityksen periaatteiden mukaisesti • neuvoo asiakasta ympäristöystävällisen toiminnan vaikutuksesta yrityksen imagoon ja talouteen • selvityksiin perustuen kertoo liikenteen päästöjen syntymisestä • esittelee suunnitelmien globaalit ja lähitavoitteet ympäristön suojelussa • vertailee ja analysoi ympäristö- ja liikennesuunnitelmia

Ympäristöystävällinen ajoneuvotekniikka	
Opiskelija	
Hyväksytyt suorituksen kriteerit	<ul style="list-style-type: none"> • vertailee sekä lähi- että kaukoliikenteen eri liikkumismuotoja energian kulutukseen perustuen • esittelee auton valmistajien tekemiä kulutustietoja ja osaa analysoida niitä, sekä ymmärtää niiden merkityksen taloudelliseen ajamiseen • kertoo eri moottorityyppien ja käyttövoimien erot taloudellisuuden ja ympäristöystävällisyyden näkökulmasta • neuvoo asiakasta miten voi vaikuttaa taloudellisuuteen käyttämällä auton valmistajien teknisiä sovellutuksia sekä muita auton taloudelliseen käyttöön liittyviä ratkaisuja • auttaa asiakasta vertailemaan eri polttoainevaihtoehtoja ja käyttövoimia ympäristöystävällisyyden näkökulmasta • osaa kertoa asiakkaalle luotettavaa tutkimustietoa sähköisen liikenteen hyödyistä ja kehittämisestä • tiedostaa eri autonvalmistajien tekemät koulutusratkaisut ja materiaalit

Ympäristönsuojelua edistävä lainsäädäntö sekä Suomessa toimivat ympäristön suojeluun ja energian kulutuksen vähentämiseen keskittyneet yhdistykset, järjestöt ja yritykset	
Opiskelija	
Hyväksytyt suorituksen kriteerit	<ul style="list-style-type: none"> • selvittää miten voi työssään hyödyntää kotimaisia ympäristön suojeluun ja energian säästöön tähtääviä yhdistyksiä, järjestöjä ja yrityksiä • selvittää asiakkaalle miten kansallinen ja kansainvälinen lainsäädäntö ohjaa ajoneuvoliikennettä kohti hiilineutraalia liikkumista • selvittää eri energiamuotojen jakeluverkoston kehittämisen

Yrityksen ajoneuvojen ja henkilöiden liikkumisen suunnittelu	
Opiskelija	
Hyväksytyt suorituksen kriteerit	<ul style="list-style-type: none"> • selvittää yrityksen liikkumistarpeen ja vertaa sitä yrityksen liikkumisen tietoihin • tekee yrityksen liikkumisesta kehitysehdotuksen sisältävän suunnitelman ympäristöystävällisyyden näkökulmasta • tekee yrityksen tarvitsemalle kuljetuskapasiteetille suunnitelman tarvittavista kalustohankinnoista jolla yrityksen toiminnan ympäristöystävällisyys paranee • auttaa yrityksen henkilökuntaa valitsemaan ympäristöystävällisen työmatkamuodon • tekee asiakkaalle laskelman energian kulutuksesta ja päästöjen vähentämisestä

[Den studerande arbetar som utbildare och rådgivare i ekonomisk och ekologisk körning.]

Taloudellisuusasiantuntijana toimiminen	
Opiskelija	
Hyväksytyt suorituksen kriteerit	<ul style="list-style-type: none"> • neuvoo asiakasta mistä eri automerkkien ja -mallien EU-normin mukaisesti mitatut kulutuserot johtuvat • neuvoo asiakasta miten kulutuserot vaikuttavan asiakkaan tarpeen mukaiseen liikkumiseen • kertoo autonvalmistajien taloudellisuuteen kohdistuvista ratkaisuista • auttaa asiakasta valitsemaan käyttötarpeeseensa sopivimman kokonaistaloudellisen ajoneuvon

Taloudellisen ajon koulutuksen toteuttaminen	
Opiskelija	
Hyväksytyt suorituksen kriteerit	<ul style="list-style-type: none"> • suunnittelee taloudellisen ajon koulutuksen • toteuttaa taloudellisen ajon koulutuksen asiakkaan lähtökohdista • kerää palautetta pitämästään koulutuksesta ja sen pohjalta analysoi ja arvioi onnistumistaan.

Opiskelija toimii ajamista avustavien järjestelmien ja verkottuneen sekä automatisoituvan liikenteen asiantuntijana.

Ajoa avustavien järjestelmien opettaminen asiakkaalle	
Opiskelija	
Hyväksytyt suorituksen kriteerit	<ul style="list-style-type: none"> • opastaa ajoneuvossa käytettävien ajoa avustavien järjestelmien käytön, niistä saavutettavat hyödyt sekä mahdolliset huomioitavat haasteet • opastaa ajoa avustavien laitteiden liikenneturvallisen käytön • löytää tietoa yleisimpien ajoa avustavien laitteiden toiminnasta ja toteutuksista • suunnittelee opetustilanteen ajoa avustavien järjestelmien käyttämisestä • osaa opastaa vastuukysymykset kun käytetään ajoa avustavia laitteita

Verkottuneen ja automatisoituneen liikenteen asiantuntijana toimiminen

Opiskelija

Hyväksyty
suorituksen kriteerit

- löytää tietoa älykkään liikenneverkoston käytännön toimintamalleista
- suunnittelee asiakkaalle opetustilanteen älykkään liikennejärjestelmän ja autonomisen liikenteen nykytilasta ja tulevaisuudesta
- osaa opastaa vastuukysymyksissä koskien autonomista autoilua ja älykästä liikennejärjestelmää
- hallitsee yhteistoiminnallisten palvelujen hyödyt tieliikenteelle
- analysoida autonomisen liikkumisen kehittymistä

Ammattitaidon osoittamistavat

Opiskelija toteuttaa asiakkaalle tai asiakkaille ekologiseen liikkumiseen, taloudelliseen ajamiseen sekä autonomiseen liikenteeseen liittyvät koulutukset ja projektit. Ammattitaito arvioidaan esittelemällä arvioijille toteuttamansa projektin. Taloudellisen ja ekologisen liikkumisen kouluttajana ja neuvonantajana toimimiseen liittyvä osaaminen osoitetaan esittelemällä raportti toteutuneesta tapahtumasta suunnitelmiseen. Ajoa avustavien järjestelmien sekä verkottuneen ja automatisoituneen liikenteen asiantuntijuus arvioidaan esittämällä suunnitelmia opettaa aihetta.

Siltä osin kuin tutkinnon osassa vaadittua ammattitaitoa ei voida arvioida näytön perusteella, ammattitaidon osoittamista täydennetään yksilöllisesti muilla tavoilla.

2.10. Nuorten liikennekasvatuksen ja AM120:n opettajana toimiminen, 30 osp

Ammattitaitovaatimukset

Opiskelija osaa:

- toimia vastuullisena kuljettajana
- suunnitella mopon (AM120) kuljettajaopetuksen opetuksellisten periaatteiden mukaisesti
- toteuttaa mopon (AM120) kuljettajaopetuksen
- ottaa huomioon nuorten oppilaiden erityispiirteet
- arvioida oppilaan oppimista
- arvioida omaa opettamistapaa ja sen vaikuttavuutta
- ottaa huomioon työturvallisuuden
- toteuttaa liikennekasvatusta nuorille ja lapsille

Arviointi

Opiskelija toimii mopon (AM/ 120) kuljettajaopetuksen opettajana.

Vastuullisena kuljettajana toiminen	
Opiskelija	
Hyväksytyt suorituksen kriteerit	<ul style="list-style-type: none">• tekee mopon (AM/ 120) teknisen tarkastuksen ja valmistelee sen liikenteessä käyttöä varten sekä käyttää kuljettajantutkinnossa vaadittuja ajovarusteita• tekee suunnitelman mukaiset opettajan näytöt mallisuorituksen tasoisesti• tekee kuljettajantutkinnon käsittelykokeen tehtävät hyväksytysti• hallitsee liikenteessä tapahtuvan opetuksen mallisuoritukset vastuullisesti

Mopon (AM120) kuljettajaopetuksen suunnittelu opetuksellisten periaatteiden mukaisesti	
Opiskelija	
Hyväksytyt suorituksen kriteerit	<ul style="list-style-type: none">• suunnittelee oppilaalle opetuskokonaisuuden oppilaan tarpeiden mukaisesti• laatii toteuttamiskelpoisia ja liikenneturvallisia ajo-opetussuunnitelmia• ottaa suunnitelmissa huomioon erilaiset opetusmenetelmät ja perustelee pedagogisesti niiden valinnan• huomioi suunnittelussaan oppilaiden iän

Mopon (AM120) kuljettajaopetuksen toteuttaminen	
Opiskelija	
Hyväksytyt suorituksen kriteerit	<ul style="list-style-type: none">• toteuttaa suunnittelemansa ajo-opetustilanteen suunnitelman periaatteiden mukaan• tilanteen vaatiessa soveltaa tai muuttaa suunnitelmaa tai toteutusta opetustilanteen aikana ja sovittaa ajankäytön tehokkaasti• toteuttaa opetusta didaktisesti perustellusti tilanteeseen sopivin menetelmin• havainnollistaa ajamiseen liittyvät ajomekaniikan keskeiset perusteet ymmärrettävästi• valitsee perustellusti kuhunkin oppimistilanteeseen tarkoituksenmukaisen ympäristön• käyttää erilaisia oppimista edistäviä havainnollistamiskeinoja• motivoi, asettaa tavoitteita, havainnoi ja arvioi oppilaan toimintaa sekä antaa tilanteeseen nähden rakentavaa palautetta• hyödyntää oppilaan aiemmat taidot ja kokemukset opetuksessaan• käyttää opetuksessa tarvittavia teknisiä laitteita ja sovelluksia sujuvasti• toimii eettisesti ja vastuullisesti• hallitsee mopo-opetuksen (AM120) asiasisällöt• pedagogisesti perustellen valikoi yksittäisissä opetustilanteissa olennaiset opettavat sisällöt• käyttää perustellusti menetelmiä, joilla voi vaikuttaa vastuulliseksi kuljettajaksi kehittymiseen.• toteuttaa opetuksen liikenne- ja työturvallisesti

Nuorten oppilaiden erityispiirteet	
Opiskelija	
Hyväksytyt suorituksen kriteerit	<ul style="list-style-type: none"> • ottaa toiminnassaan huomioon ikään liittyvät erityispiirteet mopo-opetuksessa • toimii luontevasti nuorten mopo-oppilaiden kanssa • toteuttaa opetusta eriyttäen ja ottaen huomioon mm. opetettavan oppilaan aiemman osaamisen, oppimistyylin ja oppimiskyvyn sekä erityisen tuen tarpeessa olevat • ottaa huomioon vastuukysymykset erityisesti alaikäisten kanssa toimiessa

Oppimisen arviointi	
Opiskelija	
Hyväksytyt suorituksen kriteerit	<ul style="list-style-type: none"> • arvioi opetustilanteessa oppilaan suoritusta ja oppimista sekä antaa palautetta tilanteeseen sopivin tavoin • arvioi oppilaan etenemistä kokonaisuutena ja toimintaa suhteessa oppimistavoitteisiin • arvioi kokonaisuutta ja suoritusten keskeisiä toimintoja perustellusti • arvioi oppimistuloksia ja antaa sen pohjalta rakentavaa palautetta

Oman opettamistavan ja sen vaikuttavuuden arviointi	
Opiskelija	
Hyväksytyt suorituksen kriteerit	<ul style="list-style-type: none"> • arvioi omia valmiuksiaan toimia liikenneopettajana kyseisessä ajoneuvoluokassa • arvioi oman toimintansa vaikutuksia oppimistuloksiin • kehittää tarvittaessa omaa toimintaansa omien sekä muilta saatujen arvioiden perusteella • ylläpitää ja kehittää omaa opettajuuttaan • arvioi omaa tapaansa motivoida ja asettaa tavoitteita sekä arvioida oppimista • vastaanottaa ja käsittelee rakentavasti palautetta omasta toiminnastaan

Työturvallisuuden huomioon ottaminen	
Opiskelija	
Hyväksytyt suorituksen kriteerit	<ul style="list-style-type: none"> • toimii liikenteessä ajaessa omaa ja muiden turvallisuutta edistävästi • käyttää opettajana, kuljettajana ja työntekijänä henkilökohtaisia suojarusteita esimerkillisesti • varmistaa ajoneuvojen ja laitteiden toimintakunnon ja turvallisuuden • varmistaa että oppilas ymmärtää saamaansa informaation ja ohjeet

Opiskelija toimii nuorten ja lasten liikennekasvattajana.

Liikennekasvatuksen toteuttaminen lapsille ja nuorille	
Opiskelija	
Hyväksytyt suorituksen kriteerit	<ul style="list-style-type: none">• suunnittelee ja toteuttaa lapsille ja nuorille kohdennettuja liikennekasvatustilanteita• toteuttaa liikennekasvatusta ottaen huomioon liikenteen ja liikennekasvatuksen kehitystrendit• toimii lasten ja nuorten kanssa luontevasti• arvioi kriittisesti omia tietoja ja taitoja, jotka liittyvät elinikäiseen liikennekasvatukseen• kehittää lasten ja nuorten kanssa toteutettavan liikennekasvatuksen pedagogisia menetelmiä ja sisältöjä ottaen huomioon eri ikäkausien liikenne- ja turvallisuusriskejä ja tyypilliset onnettomuudet• tietää työntekijää koskevat lakisääteiset vastuut ja velvollisuudet alaikäisten kanssa työskennellessä

Ammattitaidon osoittamistavat

Opiskelija osoittaa ammattitaitonsa mopo-opetusta toteuttavassa autokoulussa tai organisaatiossa mopo-opetuksen opetustehtävissä sekä toteuttamalla vapaaehtoisia liikennekasvatustapahtumia lapsille ja nuorille. Työtehtävien tulee kohdistua liikenne- ja käsittelyopetukseen. Opiskelija osoittaa osaamistaan ajamalla itse mopolla liikenteessä sekä suorittamalla ajokoeohjeen mukaiset käsittelytehtävät. Osaamista osoitetaan myös tekemällä suunnitelmia opetuksen toteuttamiseksi. Toteutetuista liikennekasvatustapahtumista opiskelija esittelee arvioijille kirjalliset selvitykset ja raportit.

Siltä osin kuin tutkinnon osassa vaadittua ammattitaitoa ei voida arvioida näytön perusteella, ammattitaidon osoittamista täydennetään yksilöllisesti muilla tavoilla